

Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze oraz wpływ wojny w Ukrainie na koniunkturę – oceny i oczekiwania

Aneks do publikacji „Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach 2000-2023 (lipiec 2023)”.

Spis treści

Spis treści	1
Tabela 1. Zakres danych prezentowanych w tym opracowaniu i załączonych bazach Excel.....	1
Synteza	2
Procesy cenowe.....	2
Wpływ wojny w Ukrainie	2
PROCESY CENOWE	3
Wykres 1. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie	3
Wykres 2. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy	4
Wykres 3. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie.....	5
Formularz bieżącej edycji badania.....	6
Uwagi metodologiczne	8

Tabela 1. Zakres danych prezentowanych w tym opracowaniu i załączonych bazach Excel

Sektor gospodarki		wg klas wielkości				wg PKD 2007
Przetwórstwo przemysłowe		Do 9 pracujących	10-49 pracujących	50-249 pracujących	250 i więcej pracujących	ogółem sekcja C; działy 10+11+12, 22, 25
Budownictwo						ogółem sekcja F; działy 41, 42, 43
Handel	hurtowy					dział 46
	detaliczny					działy 45+47; grupowania: żywność pojazdy samochodowe
Usługi						ogółem usługi; ogółem sekcje H, I, J, K, L, M, N

Synteza

W lipcowym, rozszerzonym badaniu koniunktury pytania dotyczyły negatywnych skutków wojny w Ukrainie oraz procesów cenowych. Zestaw pytań dotyczący procesów cenowych był poprzednio zadawany w kwietniu br.

Na szczególne podkreślenie zasługują następujące zagadnienia:

Procesy cenowe

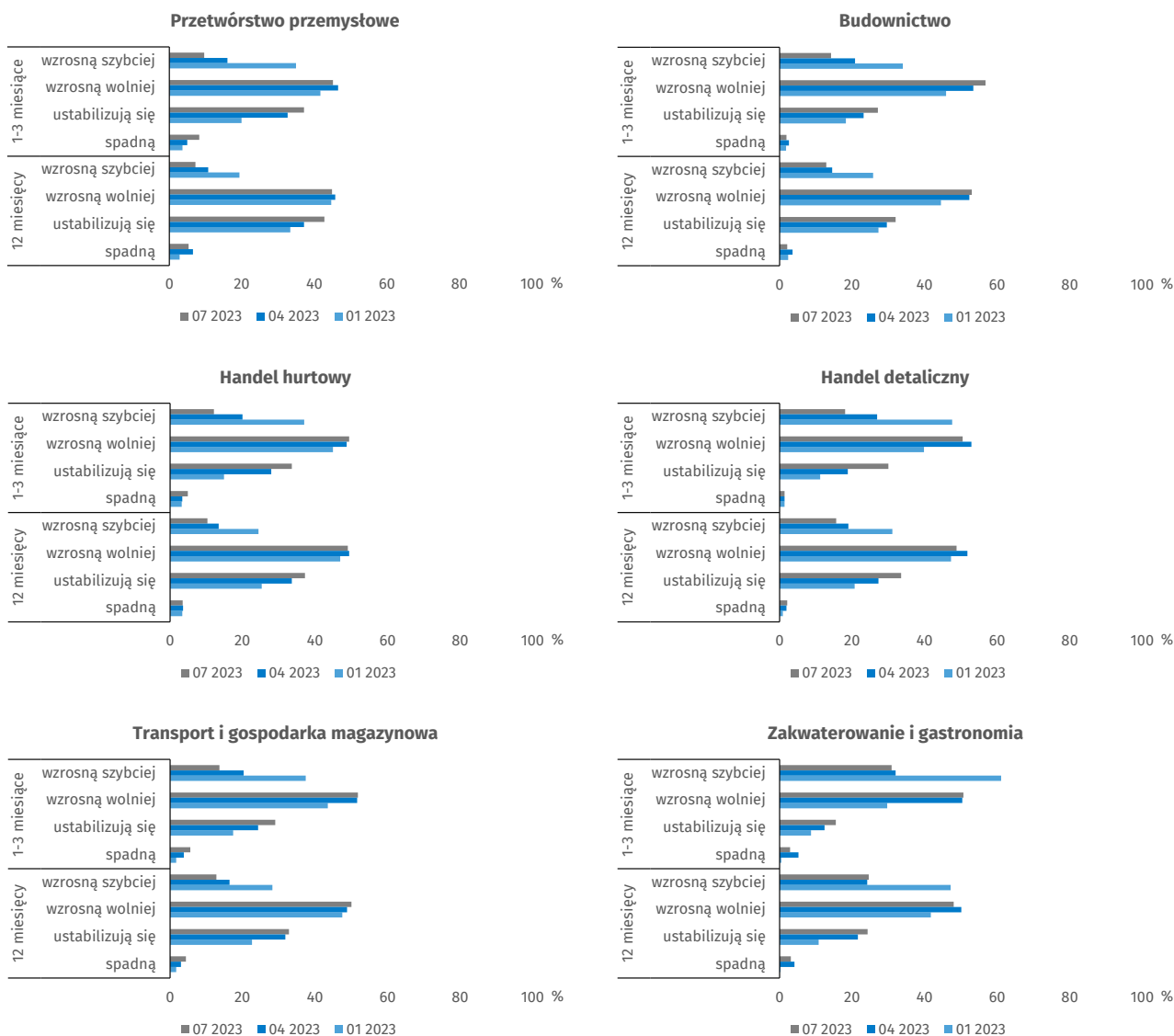
- **W porównaniu z badaniami z kwietnia br., we wszystkich sektorach gospodarki spadł odsetek podmiotów spodziewających się, że ceny usług, materiałów i surowców zarówno w krótkim okresie (najbliższe 1-3 miesiące), jak i dłuższym (najbliższe 12 miesięcy) wzrosną szybciej.** W podziale na sektory gospodarki, zarówno w przypadku okresu krótkiego, jak i dłuższego zauważalne jest to m.in. w handlu detalicznym (spadek wskazań odpowiednio o 8,8 p.proc. i 3,4 p.proc.). Na uwagę zasługuje wzrost odsetka podmiotów wskazujących na stabilizację cen usług, materiałów i surowców w krótkim okresie. Na poziomie sektorów gospodarki dotyczy to w największym stopniu jednostek handlu detalicznego, gdzie nastąpił wzrost wskazań w tym zakresie o 11,2 p.proc., a na niższym poziomie agregacji dla tych jednostek o liczbie pracujących 250 i więcej osób (wzrost wskazań o 16,8 p.proc.).
- **Wśród czynników wpływających na wzrost kosztów funkcjonowania firmy nadal dominują wskazania na koszty zatrudnienia oraz ceny energii i paliw.** Należy jednak zauważyć, że podobnie jak w poprzedniej edycji badania spada odsetek ankietowanych wskazujących na ceny energii i paliw. Na poziomie głównych sektorów gospodarki sytuacja ta najwyraźniej widoczna jest wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego (spadek wskazań o 10,0 p.proc.). Wyniki badań wskazują, że rośnie ogólne przekonanie o tym, iż spadek cen energii i paliw stanowi czynnik wpływający na spadek kosztów. Ponadto wyraźnie zmniejszył się odsetek podmiotów wskazujących na problem cen czynszu, najmu lokali, itp., jako czynnika wpływającego na wzrost kosztów. Na niższym poziomie agregacji widoczne jest to szczególnie wśród jednostek usługowych z branży zakwaterowanie i gastronomia oraz podmiotów budowlanych o liczbie pracujących 250 i więcej osób (spadek wskazań odpowiednio o 14,7 p.proc. i 13,0 p.proc.).
- **Podobnie jak w kwietniu br., wyniki wskazują, że zmiany warunków finansowania przedsiębiorstwa wpływają przede wszystkim na odłożenie decyzji inwestycyjnych oraz, w nieco mniejszym stopniu, na ograniczenie zatrudnienia i produkcji/sprzedaży.** Na poziomie głównych sektorów gospodarki na odłożenie decyzji inwestycyjnych wskazuje od 23,1% jednostek w usługach do 36,9% przedsiębiorstw budowlanych, jednak we wszystkich przypadkach procent wskazań na ten wariant odpowiedzi jest niższy niż w styczniu i kwietniu br. W porównaniu z poprzednią edycją badania, najbardziej wyraźny spadek wskazań na odłożenie decyzji inwestycyjnych wystąpił wśród jednostek budowlanych prowadzących roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz o liczbie pracujących 250 i więcej osób (spadek odpowiednio o 9,3 p.proc. i 9,1 p.proc.).

Wpływ wojny w Ukrainie

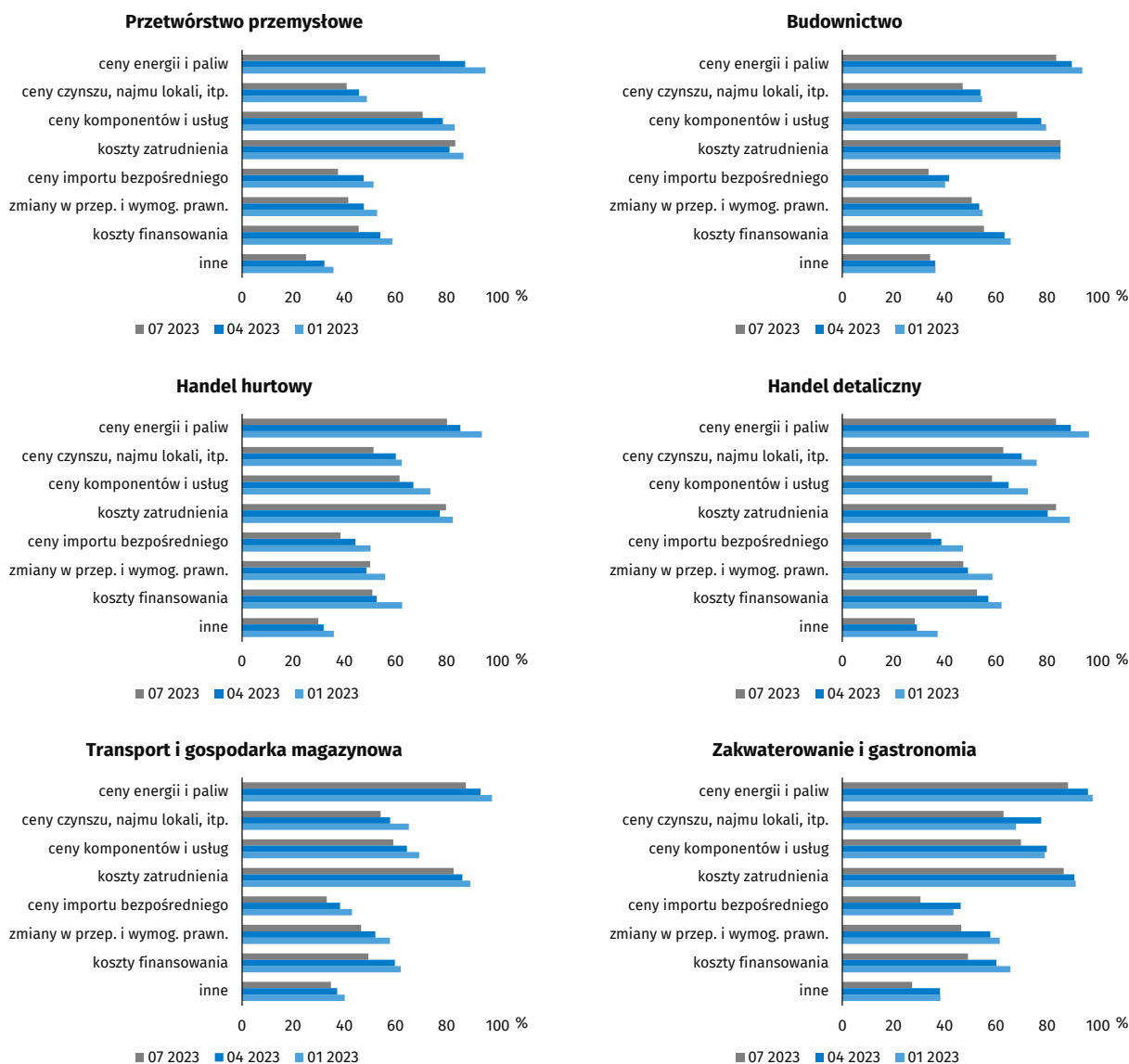
- **W porównaniu z wynikami badania sprzed miesiąca, w lipcu br. nieznacznie spadł odsetek wskazań na odczuwanie negatywnych skutków wojny w Ukrainie przez ankietowane przedsiębiorstwa.** W odczuciu przedsiębiorców najważniejszym negatywnym skutkiem wojny jest nadal wzrost kosztów (od 58,5% wskazań wśród jednostek handlu hurtowego do 77,8% wśród jednostek usługowych). Biorąc pod uwagę główne sektory gospodarki, wyraźniejsze zmiany wskazań na ten wariant odpowiedzi wystąpiły w przypadku jednostek budowlanych, gdzie odnotowane jest zwiększenie odsetka podmiotów wskazujących na wzrost kosztów o 2,7 p.proc. Przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników z Ukrainy nadal doświadczają ich fluktuacji w związku z wojną, a ich odpływ był generalnie zbliżony do napływu. W porównaniu z poprzednim miesiącem, na niższych poziomach agregacji największe zmiany w tym zakresie zaobserwowano wśród podmiotów budowlanych o liczbie pracujących 250 i więcej osób, gdzie nastąpił równoczesny wzrost odsetka wskazań na odpływ (o 7,4 p.proc.) i napływ (o 9,2 p.proc.) pracowników z Ukrainy.

PROCESY CENOWE

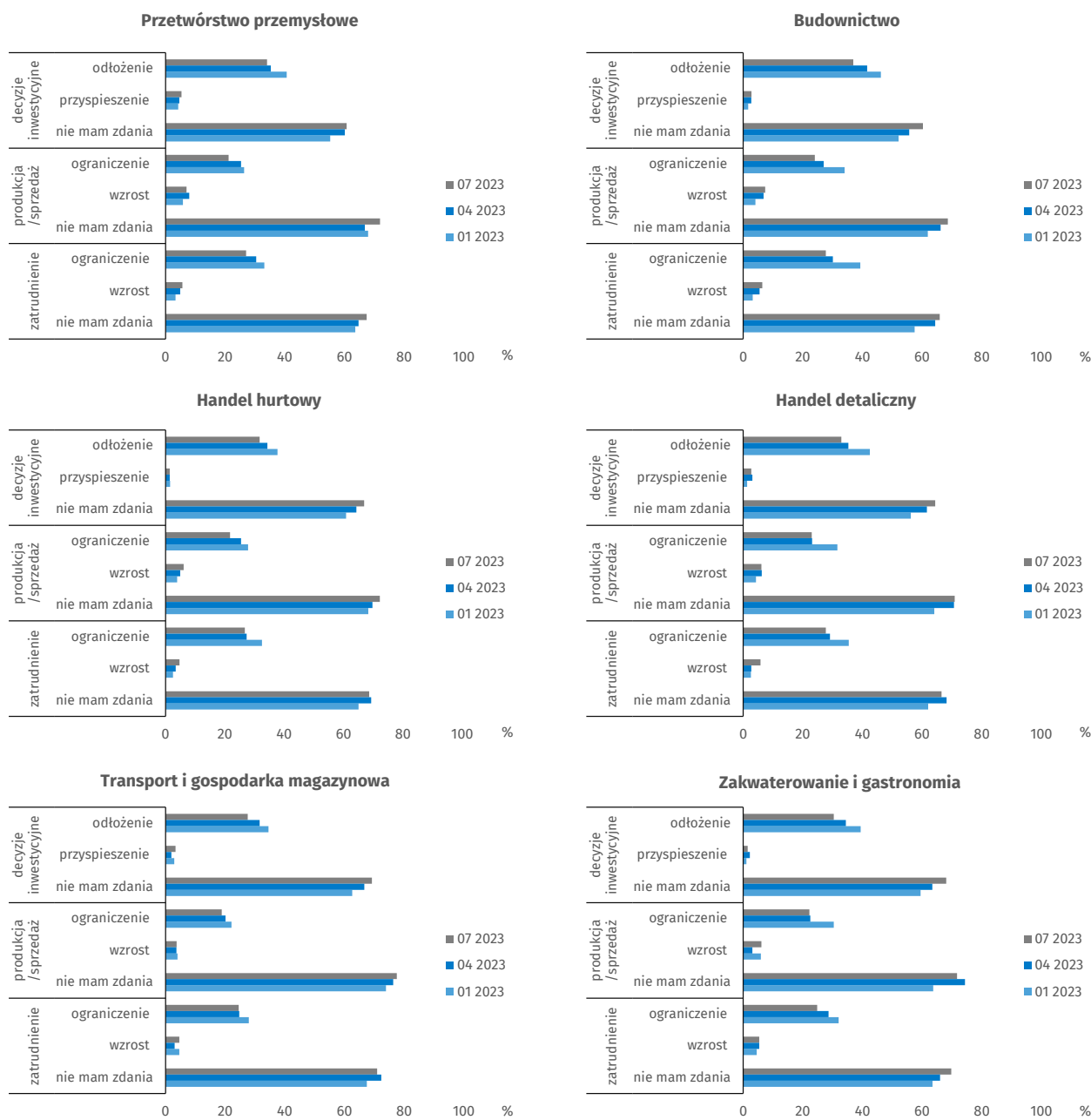
Wykres 1. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie

Wykres 2. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy

Wykres 3. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie

Formularz bieżącej edycji badania

Wpływ wojny w Ukrainie

- 1. Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. nieznaczne
2. poważne
3. zagrażające stabilności firmy
4. brak negatywnych skutków

- 2. Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

1. spadek sprzedaży – spadek przychodów
2. wzrost kosztów
3. zakłócenie w łańcuchu dostaw
4. duże zaburzenia organizacyjne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa
5. problemy z bieżącym finansowaniem
6. nadmierne zapasy
7. zerwanie umów ze wschodnimi kontrahentami

- 3. Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu:**

Dopuszczalne jest równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników).

W przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”, proszę zaznaczyć odpowiedź „nie dotyczy”

1. odpływ pracowników z Ukrainy
 - a. nieznaczny
 - b. poważny
2. napływ pracowników z Ukrainy
 - a. nieznaczny
 - b. poważny
3. nie dotyczy

Procesy cenowe

4. Jak Państwa zdaniem kształtować się będą ceny usług/materiałów/surowców wykorzystywanych przez Państwa firmę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej?

w krótkim okresie (1-3 miesiące) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. wzrosną szybciej
2. wzrosną wolniej
3. ustabilizują się
4. spadną

w dłuższym okresie (najbliższe 12 miesięcy) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

1. wzrosną szybciej
2. wzrosną wolniej
3. ustabilizują się
4. spadną

5. Które z poniższych czynników w największym stopniu wpłyną na koszty funkcjonowania Państwa firmy w okresie najbliższego kwartału:

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

	wzrost kosztów	spadek kosztów
1. ceny energii i paliw	☐	☐
2. ceny czynszu, najmu lokali, itp.	☐	☐
3. ceny komponentów i usług	☐	☐
4. koszty zatrudnienia	☐	☐
5. ceny importu bezpośredniego	☐	☐
6. zmiany w przepisach i wymogach prawnych	☐	☐
7. koszty finansowania (kredyty, pożyczki, itp.)	☐	☐
8. inne	☐	☐

6. Czy obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (koszty kredytów bankowych i ich dostępność, kredyt kupiecki, odroczone płatności, itp.) spowodują, w najbliższych 12 miesiącach, w przypadku:

Proszę zaznaczyć po jednej odpowiedzi w każdym z wariantów

1. decyzji inwestycyjnych	☐ odłożenie	☐ przyspieszenie	☐ nie mam zdania
2. produkcji/sprzedaży	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania
3. zatrudnienia	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania

Uwagi metodologiczne

Do badania koniunktury gospodarczej – od badania za kwiecień 2020 r. – dołączany jest dodatkowy moduł. Uzyskane dane dostarczają – równoległe z wynikami standardowej części badania – bieżących ocen skutków wojny w Ukrainie dla przedsiębiorstw oraz pogłębionych informacji o aktualnych, kluczowych zagadnieniach gospodarczych.

Z uwagi na skalę przeprowadzanego badania, jego tematykę i szczegółowość, badanie jest źródłem szybkiej i szerokiej informacji m.in. o wpływie wojny w Ukrainie na przedsiębiorstwa w Polsce.

Moduł skierowano – na zasadzie dobrowolności – do szerokiej grupy przedsiębiorstw, obejmującej większość sektorów polskiej gospodarki i sekcji PKD, ok. 17,5 tys. w prezentowanych obszarach.

Aneks przedstawia poszerzoną, w odniesieniu do Informacji sygnałnej i publikacji, analizę wyników wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami metodologicznymi.

Większość pytań w dodatkowym module jest niezmienna, część pytań ma jednak charakter rotacyjny (w cyklu kwartalnym), co pozwala rozszerzyć zakres poruszanych w badaniu zagadnień. Dopuszczalne są również modyfikacje w celu dostosowania badania do aktualnej sytuacji i podstawowych wyzwań, przed jakimi stoją przedsiębiorstwa.

Dodatkowy moduł został podzielony na dwie sekcje – pytań dotyczących wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą oraz pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze (inwestycje, procesy cenowe, pracownicy).

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę Czytelnika na pewne kwestie interpretacji wyników w przypadku pytania o pracowników z Ukrainy. W pytaniu tym dopuszczalne było równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” i „napływ”), w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%. Odpowiedź „nie dotyczy” zaznaczana była w przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”.

Przy interpretacji pytań o charakterze ilościowym, należy mieć na uwadze fakt, że są one zadawane w ramach badania ankietowego koniunktury gospodarczej i należy interpretować je zgodnie z charakterem tego badania.

W badaniu proces agregacji i ważenia odpowiedzi respondentów na dany wariant pytania jest dokonywany zgodnie z metodą stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej, a opisaną w „Zeszyte metodologicznym: Badanie koniunktury gospodarczej”.

Badanie jest przeprowadzane w okresie od 1 do 10 dnia każdego miesiąca.